

Istraživačka Radionica Slobodnih Zidara - V.N.L.S.

SIRIJS

Internet publikacija - izdanje Velike Nacionalne Lože Srbije

Uređuje: Izdavački odbor V.N.L.S., urednik izdanja: Brat Č.V. Izlazi tromesečno i objavljuje radove braće iz svih radionica.
adresa: V.N.L.S., Staro sajmište bb, Beograd, e-mail: info@mason.org.rs, www.mason.org.rs
Broj:19, Godina IV, 01.jul.2013 ISSN: 2217-6993

Početak godine, sa sajta VNLS (www.mason.org.rs) skinut je sadržaj jedne od ranije objavljenih vesti. Materijal u obliku fotografija i podataka upotrebljen je u nesvakidašnjem, medijski plasiranom saopštenju. Saopštenje je neuspešan pokušaj javne diskreditacije osobe protiv koje je bilo usmereno. Saopštenje je lični stav pojedinca, dok je materijal sa našeg sajta iskorišćen da se potkrepe iznete tvrdnje. Sadržaj je toliko bizaran i u potpunosti zasnovan na pogrešnoj percepciji realnog sveta, da ne zaslužuje ni polemiku, ni pažnju. Međutim, pokreće jedno veoma važno pitanje. Da li VNLS treba da objavljuje vesti o svom radu i aktivnostima, ili treba da se povuče i skloni od očiju javnosti?

Krajem XX veka u masonskom svetu je preovladao stav da masonerija treba da izađe u javnost i na taj način preventivno smanji rizik i zaštiti se od pogrešne percepcije na koju nailazi. Nekada se masoni nisu oglašavali niti odgovarali na napade ma kakvi ti napadi bili. Ako se ne zna šta radiš i ako ne odgovaraš na napade postaješ laka meta i podložan da ti se prišije sve i svašta. Neverovatne izmišljotine i negativan imidž pratili su masone a najčešće su optuživani za kovanje raznih zavera, izazivanje sukoba i rad u interesu vladara iz senke. Danas je gotovo sve što nekog dobronamernog može da interesuje objavljeno u knjigama i na Internetu. Objavljeni su čak i tekstovi rituala, video snimci radova u pojedinim ložama a da ne pominjem ogromnu količinu masonskih tekstova posvećenih masonskim temama iz pera samih masona. Istovremeno i oni koji nisu dobronamerni mogu naći ogromne količine antimasonskog materijala. Jedino što ostaje skriveno od javnosti i što tragaču za svetlošću ne može pružiti ni jedna knjiga ni Internet, to je lični doživljaj rituala.

U našoj zemlji, VNLS je uvek bila avangardna obedijencija koja se nikada nije stidela onog što radi, uvek otvorena za saradnju i dijalog sa svima. Uvek svesna odgovornosti koju nosi odrednica "Nacionalna" u imenu obedijencije. Da li je potrebno menjati pristup?

O cilju, sredstvu, uspehu i dostojnosti

Među braću sam došao između ostalog zato što sam tražio odgovore na neka pitanja i još uvek to činim, a nove dileme ubrzano se množe. Počeo sam da zapažam stvari koje ranije nisam primećivao, čitam članke koje sam ranije preskakao, bavim se problemima koji me ranije nisu interesovali. Kako mi se čini, ne postoji ozbiljno društveno, socijalno, versko ili filozofsko pitanje na koje je moguće dati savršeno precizan odgovor. Izgleda da ljude u većoj meri definišu pitanja koja sami sebi postavljaju i problemi koje istražuju. Odgovori se mogu naučiti i saznati, a pravo pitanje se osmišljava.

Tema kojom se bavim danas spada u grupu onih o kojima nikada ne bih razmišljao pre nego što sam otpočeo potragu za Svetlom. A inspiracija za nju su neka saznanja jednom o pravcu političke filozofije koji se zove libertarijarizam i o kom sam se poslednjih meseci informisao na različite načine. U prilično gruboj aproksimaciji radi se o pravcu koja zastupa stanovište da bi pojedinci trebalo da budu slobodni da čine što god žele sa sobom i svojom imovinom sve dok ne ugrožavaju ovu istu slobodu ostalih. Od mislilaca koji sebe smatraju ili su od strane drugih smatrani libertarijancima, mogu se čuti i stavovi kao što su "Altruizam je

osobina inferiornih" ili "Sebičnost je moralni imperativ". Kroz njihove ideje provlači se razmišljanje da pojedinac treba da bez previše obzira vodi računa najpre o svojim potrebama i da je to uslov napretka zajednice. Ponavljam, informacije o ovom pravcu bile su mi samo inspiracija, a nadam se da ću u budućnosti kada svoja znanja o tome budem smatrao dovoljno zrelim, biti u prilici da se njime sistematski pozabavim. Obradovalo bi me da ovim kratkim osvrtom motivišem nekog od Braće da učini isto.

Povedenom svežim saznanjima koje sam vam opisao, nametnula mi se tema svrsishodnosti i racionalnosti dobrote, poštenja, "dobrog glasa" i altruizma. I aktuelna dešavanja u društvu, državi pa čak i u gradu podstakla su me na razmišljanje o tome.

Evo o čemu se radi. Bratstvo, na način kako ga mi shvatamo, treba da bude sačinjeno od mislećih, poštenih ljudi, ljudi na dobrom glasu. Naravno gotovo neizostavno se uz sve to koriste pridevi uspešni i uticajni. Baš ovde zastajem i promišljam. Šta znači "uspešan" i o kakvom se to "uticaju" radi da bi bio potreban, a po nekima (sa kojima se ne slažem) i dovoljan uslov za zasluženu pripadnost Masoneriji? Jasno vam je na šta ciljам. Do uspeha i uticaja dolazi se na različite načine. I tako je uglavnom bilo tokom istorije. Čitajući Makijavelijevog "Vladaoca", prepoznao sam algoritam vladanja i gospodarenja različitih osoba na različitim nivoima vlasti i upravljanja. Veoma često su ljudi koji su smatrani uspešnima (a neki od njih su ostavili trag u istoriji svojih naroda) bili beskrupulozni, bezosećajni, neosetljivi na bilo šta što ih je udaljavalo od cilja. Sa druge strane, svojom posvećenošću su svoje ciljeve ostvarili. Neki od tih ciljeva predstavljaju često ostvarenje istorijskih težnji socijalnih grupa ili naroda kojima su pripadali. Pomenuću imena kao što su Karađorđe, Ataturk, Staljin, pri čemu prvu dvojicu neki izvori povezuju sa slobodnim zidarstvom. Neću ići dalje jer istoriju poznajem na nivou opšte kulture.

Dakle i u našoj profanoj okolini na različitim nivoima postoje ljudi koji su svojom posvećenošću cilju došli do određenih pozicija u društvu i u pojedinim situacijama delovali na korist šire zajednice. Društvena klima je međutim

uslovlila da su pravo na takva mesta često sticali ljudi čiji je osnovni cilj lična korist (opšta je bila samo prateći rezultat), odnosno osobe koje se nisu libile da tokom svog uspinjanja na društvenoj lestvici bezosećajno gaze preko moralnih, etičkih, socijalnih i drugih normi. Dakle, sa jedne strane imamo činjenicu da su među nama u profanom okruženju ljudi na dobrom glasu, uspešni i uticajni, sa rezultatima u različitim društvenim oblastima. Kao takvi su poželjni u Masoneriji i daju joj specifičnu težinu. Podižu joj ugled gledano spolja. Možemo li zažmuriti na činjenicu da se do pozicija u društvu često dolazi mimo svih etičkih i moralnih kodeksa? Da li su libertarijanci u pravu? Da li masa sebičnih ljudi doprinosi napretku zajednice?

Bez namere da sudim o nečemu tek što sam počeo da promišljam, čini mi se da među ljudima u profanom svetu koji se nisu andeoski čistim stepenicama popeli do svojih visina, treba prepoznati one koji se mogu isklesati. Oni koji su životnim okolnostima bili uslovljeni da pregame preko nekih načela na kojima počiva Bratstvo. Treba im dati neku vrstu praštanja, zapravo šansu da se doklešu i spoznaju lepotu traganja za Svetlošću.

Da malo razbijem ozbiljni ton: Bivši mangupi su najbolji očevi. Naravno, sve ovo važi samo za one koji makar u tragovima pokazuju da mogu da se ponašaju u skladu sa Masonskim principima. Odgovornost za to pada na pleća članova Bratstva. I opet, treba biti dovoljno mudar i oprezan i prepoznati one koji se mogu isklesati. U vezi onih ostalih, kompromisa nema niti ga može biti.

Postoji i druga strana medalje. Među nama se u Bratstvu često nađu inteligentni, načitan i mudri ljudi koji promišljaju svet, ali ih u društvenim sferama uticaja nema ili ih ima jako malo. Njih profani svet uglavnom ne sagledava kao osobe koje se izdvajaju iz proseka i oni kao takvi možda ne doprinose ugledu spolja u prevelikoj meri. Ipak, takva Braća donose nam samopoštovanje, oni svetle iznutra. Retki su i to ih čini dragocenim.

Draga braćo, ovo je tema koja me zaokuplja poslednjih nedelja i zato sam mislio da je prikladno da svoje nedoumice podelim sa

vama. Potpuno sam svestan da sam tek malo zagrebao po površini, a gotovo siguran da su se mnogi od vas sličnim problemima bavili na nivoima Masonerije višim od onog kojem trenutno pripadam. Zato se unapred radujem svakom Bratu koji će mi u formi rada ili neke

drugačije diskusije pomoći da u ovu vodu zaronim dublje.

MKU N.C.

Loža "Slobodan Jovanović", Niš

ПИТАГОРЕЈЦИ

Ову тему покушаћу да сагледам из угла симбола и симболизма који су настајали у време Питагоре и питагорејаца и кроз симболе и њихова значења, која трају све до данас у масонским ложама и масонерији уопште.

Оснивач Питагорејског братства (затвореног питагорејског савеза) је Питагора, који је живео у 6. веку п.н.е. и за кога се наводи да је био: филозоф, математичар, природњак, логичар, музичар, учитељ, чудотворац, пророк, по-литичар, народни вођа, астроном, мистичар, итд. Први је за себе рекао да је филозоф - онај који тражи истину. Са њим почиње италска филозофска школа (питагорејци). Неопитагорејци су Питагори приписивали највише идеје грчке филозофије и тако га учинили крајње тајанственом личношћу. Сматрали су га чудотворцем и творцем религијско - филозофског учења. Заузимао је високо политичко и морално место у научном

животу Грчке. Један је од највећих личности античко света и читаве западне културе.

За Питагору би се могло условно рећи, да је творац масонерије или бар претеча тајних друштава. Његов Затворени савез - братство имао је многе карактеристике масонске ложе: тајност, уводни ритуал, фигуру Великог учитеља, узајамну помоћ братства, симболе, тимове итд. Правила школе - братства су била строга, а братство није имало милости за оне чланове који би их прекршили.

А сада, кроз сажето излагање симбола питагорејаца, можемо успоредбом, видети сличности у начину изражавања симбола са масонским симболизмом.

За Питагору и питагорејску школу важило је врховно правило: "број то су сва небеса" или „шта је најмудрије, то је број“.

Бројеви су универзални, неуништиви, непроменљиви и стални, те истинити, а што је могуће открити самим умом. Број је бит свега. Питагорејци виде бројеве као ствари, као суштину, принципе и узроке ствари, као структуре које садрже идеју поретка. Бројеве су сврставали у линеарне, квадратне, правоугле и тродимензионалне (кубне). Сматрали су да се из бројева састављене и чулно опажљиве ствари.

Безгранично се продужава, простире у бесконачност граница, а омеђује га и оцртава број, и тако се једино може сазнати. Синтеза безграничног и границе, што разграничава предмете и чини их раздвојеним, јесте број. Мисао се креће по граници ствари и то је геометријско виђење. Дакле број омогућава да се једна ствар разликује од друге. За њих је парни број - неограничено, непарни је - ограничено, а број 1. је и парни и непарни. И даље: један је тачка, два је линија, три је површина, а са бројем четири се означава чврсто тло. Питагорејци у људским особинама виде утицај бројева. Отуда настаје мистика и симболика бројева, у коју као савршен, на почасно место стављају број десет. Број десет је збир бројева 1, 2, 3, и 4 и са њима се ствара структура "тетрактис" (једностраначки троугао по четири тачке и једном у средини, што је укупно 10). Као симбол приликом давања заклетве питагорејци су користили „тетрактис“. И број 5 је био предмет поштовања питагорејаца, а кога чини збир првог парног броја два, кога су означавали као женски и асиметричног мушког броја три. На основу тога су створили „златни пресек“ или божанску пропорцију, што је и основни концепт при одређивању димензија пирамида.

Математички може да се изрази природа небеских појава. Читаво небо је образовано од бројева, који сами имају величину. Цели небески свод је склад и број. Мудраци уче како небо и земља, богови и људи, чине заједништво, ред, меру и праведност и стога питагорејци то називају свемиром (космосом). Улога бројева у свемиру је огромна, јер се све може подвести под једну космичку хармонију.

Централно учење било је учење о мистичним својствима бројева: а) учење о самим бројевима, б) учење о космосу као броју, в) учење о стварима као бројевима, г) учење о душама као бројевима, и д) учење о уметности као бројевима.

Питагорејци славе излазак сунца. Светлост која је неопходна како би могли видети у тами света. Оно што ми видимо као светлост то су електрични сигнали, који долазе до нашег мозга, а мозак их тумачи. Питагора се трудио, и то на својим усменим предавањима, да својим етичким нормама начини људе бољим, образованијим и стручнијим. Мудрост је знање лепог, првобитног, божанског, оно у себи идентичног, које делује тако да у додиру постаје лепо. Филозофско сазнање о тим појмовима и брига о васпитању имају за циљ поправљање људи.

Питагорејци су истицали симетрију и били несклони свему што се бројевима не да самерити. Лепим се означавало све што је било једноставно урађено. Ако је нешто савршено, оно је морало бити лепо. Лепо је у правилности, а врхунац лепоте је у кругу и лопти.

Архита - питагорејац, наводи да су они први утврдили да висина тона зависи од дужине струне, а да су дужина струне и висина тона обрнуто пропорционални. Први су формулисали неке од појмова и принципа музичке теорије.

Питагора је одређеним мелодијама и ритмовима лечио лоше људске навике и страсти, успостављајући тако равнотежу душевних сила. Музика је била у истом реду са медицином.

Хармонија настаје из супротности, а музика је хармонично спајање супротности, довођењем мноштва до јединства, а што је сагласност разногласја. Број је душа хармонији. Узор у људској музици је хармонија, која постоји међу небеским телима. Висина тона је одређена њиховим брзинама. Само кретање је музика. Питагорејски свемир је својеврсна божанска музичка кутија, а ово због тога што кретање небеских тела мора да производи звук.

Питагорејци су нагласак својих размишљања стављали на то, како елементи настају, каква је њихова аритметичко-геометријска структура, што са данашњег становишта, несумњиво асоцира на архитектуру у грађевинарству и природи уопште.

Вратимо се опет на Питагорејско братство. Братство је било прилично затворено према спољњем свету, што је започињало строгим балотажом при пријему нове браће. При пријему полагали су свечану заклетву, да никада неће одавати тајне братства, па је постојала обавезност чувања тајни. Етички принципи су били пријатељство и другарство, и у томе се ишло до крајњих граница, што је подразумевало жртвовање себе због пријатеља. Питагорејски обред је захтевао чистоћу душе и тела, па им је одећа била од белог ланеног платна. Употребљавали су посебан мирис, као и музику, што је коришћено ради усклађивања душе и тела.

Обред се састојао и у причешћу од белог меса жртвених животиња- Данас имамо „ бело вече“ масонско. У Питагорејском братству су постојали степени : ученик, законодавац, математичар.

Из овог кратког приказа се може закључити да постоји стална веза питагорејства и масонерије. Међутим на овоме се треба зауставити и означити Питагорејце, само као посредне, идејне праосниваче масонерије.

Кроз досадашњу историју многи филозофи и мислиоци су подизали свест своје масонске организације, а тиме и њен углед. Један од начина је и повезивање масонерије са античком филозофијом, а на најузвишенијем месту у томе се налазе Питагорејци.

Брат З.П.

Ложа „НЕМАЊА“- Ниш

CILJ I PROGRAM U SLOBODNOM ZIDARSTVU

U naše bratstvo ulaze slobodni ljudi na dobrom glasu sa željom da budu još bolji. Ljudi različite nacionalnosti, rase, veroispovesti, političkih ubeđenja, okupljeni na jednom mestu, u istraživačkim radionicama, s verom u Velikog Neimara Svemira, radeci zajedno u harmoniji, za dobrobit celog čovečanstva. To smo mi i to je cilj naše organizacije. Dovedi čovečanstvo do čovečnosti. A da bi to postigli, moramo pobediti svoje najveće neprijatelje, odnosno, moramo pobediti sebe. Mi se borimo protiv nas samih, a ne protiv drugih. Pobediti sebe je najteže. U toj borbi nam pomaže masonski dekalog i konstitucija slobodnih zidara. Ponekad sami sebe iznenadimo nekim izgovorenim rečima, reakcijom ili ponašanjem, posle kojih se kajemo i bude nas stid, govoreći da smo bili isprovocirani i nepromišljeni. To je dobar znak da ne poznajemo

dovoljno sebe i da moramo početi sa radom na sebi.

Spoznaj samog sebe - jedna od najvećih mudrosti izgovorena u slobodnom zidarstvu. Treba sići u središte svoje duše i pročišćujući se, pronaći skriven kamen. Na putu silaska u središte duše, naići ćemo na mnogo prepreka. Svaku moramo ukloniti. To neće biti prijatan proces, ali moramo istrajati na tom putu. Kada budemo pronašli kamen shvatićemo da je nepravilnog oblika, odnosno da je neobrađen. Uzećemo dleto i čekić i početi sa udarcima. I sve ono što smo naučili kao slobodni zidari ćemo primeniti prilikom obrade tog kamena ne bi li dobio savršen oblik. Tada ćemo spoznati istinu, spoznaćemo sebe. A kada spoznamo sebe, spoznaćemo i Velikog Arhitektu i ceo univerzum, jer je čovek građen po uzoru na univerzum.

Uzalud se istraživači trude da sagrade najveći teleskop na svetu ne bi li videli Neimara. On je u nama, i istina nam je nadomak ruke. Ne treba gledati spolja već unutra. Zažmuri da bi video, ne slušaj da bi čuo i začuti da bi ti se reklo.

U slobodnom zidarstvu se poštuje tuđe mišljenje, iako se neko neće slagati s njim. Svi smo mi različiti i svaki nas uči da u tome vidimo lepotu, a ne problem. Zato naše lože ne stvaraju armiju istomišljenika, već bore za istinu, slobodu, jednakost, bratstvo, toleranciju ... Na kraju svakog radnog dana se zapitajmo, kao što su se pitali pitagorejci: Šta sam danas dobro uradio, šta sam loše uradio i šta sam propustio da uradim.

Nadam se da ćemo jednog dana postići

naš cilj. Da će čovečanstvo funkcionisati kao naše poštovane lože. Da će svako od nas isklesati sopstveni kamen do savršenstva. Da će svi ljudi živeti u harmoniji u skladu sa prirodom. Jer nam upravo to i poručuje ritualni rad u našim ložama. Da ćemo menjajući sebe promeniti ovaj svet na bolje. Završiću ovaj tekst stihovima našeg pesnika Vojislava Ilića:

“Istina gde je? Idi svojom stazom, al poznaj sebe, pa da poznaš nju. Koračaj mirno po uzanom putu i budi skroman - istina je tu.”

Brat D.L.

Loža “Bratstvo” Šabac

EGO - BORBA DOBRA I ZLA

Ego je središnji deo trodelne strukture ličnosti. Prvi deo ličnosti je „Id“ . Id je prva instanca ličnosti koja zbog svoje nagonске prirode ne poznaje zakone vremena, logike i morala. Frojd je Id označio kao jezgro nagonских sila čiji je jedini cilj neposredno i potpuno zadovoljenje potreba. Zbog svoje neorganizovane energije i nerazumnosti, snaga Ida je nedostupna svesti. Tek njegovom modifikacijom u dodiru sa spoljašnjim svetom nastaje Ego.

Super Ego je poslednji deo strukture ličnosti. Tada ličnost dobija saznanje o moralnim vrednostima. Mnogi izjednačavaju superego sa razumevanjem dobra i zla.

Ego je nastao modifikacijom ida u dodiru sa spoljašnjim svetom. Ego predstavlja “slugu” Ida i Superega. Najvažniji zadatak Ega je da se upravlja principom realnosti. Tom svojom ulogom Ego uspeva da uklopi i sinhronizuje delove ličnosti u skladnu celinu.

Možda se pitate zašto sam krenuo sa suvoparnim definicijama psihonalitike, ali morao sam da postavim značenju i vrednost Ega na mesto kako bih Vam približio moje poimanje Dobra i Zla.

Ego je taj koji postavlja nivoe vrednosti. Svest o vlastitom postojanju, svest o sebi „ego sum” koja se gradi od rođenja za svakog od nas je osnova života. Šta je bilo pre toga mi ne znamo. Naš doživljaj dobra i zla je naučen. Pretpostavka o praiskonskom dobru i praiskonskom zlu koje postoji možemo samo slušati i razumeti ali pravo razumevanje mi možemo dobiti na osnovu vlastite svesti i vlastitih iskustava - na temelju Ega.

Borba dobra i zla je zapravo borba naših vlastitih životnih iskustava - ona se događa iznutra, a projektovana je u spoljni svet kroz ratove, nepravdu i sve ostalo, što doživljavamo kao manifestaciju zla. Neka od glavnih oružja u toj unutrašnjoj borbi su identifikacija i interpretacija. Uzmimo primer deteta koje se identifikuje s agresivnim ocem koji je "zao", ljut, autoritativan ili s druge strane, s majkom koja je večita žrtva - nežna, fina i dobra. Interpretacije mogu biti sledeće: da bih preživeo moram biti zao (jer dobri stalno pate, a to ne želim) ili da bih preživeo moram biti dobar (jer ću jedino tako, verujući u ideal dobrote, imati snage živeti).

Definicija zla nikada nije postojala...od živih bića na ovoj planeti jedino su ljudi postavljali moral i nivo vrednosti koja se s vremenom menjala... Za malo iskusnije mogli bi uvrstiti i arhetipove i Bogove koji su postavljali uslove kao što su prostor i vreme. Kada su u takvo moralno rasuđivanje umešani najviši autoriteti - Bog i Đavo - stvar postaje puno gora. Stalno se "u ime boga" događaju teroristički ispadi, vode se ratovi... Ljudi krive Đavola i opravdavaju se Bogom kako bi činili ono što je u skladu s njihovim svesnim ciljevima, nesvesnim idealima ili iskrivljenim slikama sveta.

Čuvena je izjava Napoleona pred jednu bitku u kojoj on kaže da je Bog na strani onog ko ima bolje topove. Koliko smo se puta našli u situaciji da budemo ljubomorni, zavidni, da krivimo drugog za naš lični neuspeh, da mislimo da smo u poziciji i situaciji za koju nismo zaslužni uopšte. U tim situacijama smo spremni da uradimo dosta stvari da to promenimo, da

zadovoljimo naše potrebe, da zadovoljimo Id. U takvim situacijama dolazi do svesnog iskrivljenja poimanja dobra i zla. Tada da bi umirili savest se pozivamo na razne floskule, na makijavelizam samo da bismo umirili Super Ego, ali mi intimno znamo da nismo u pravu, da to nije u redu. A upravo takva razmišljanja i takvo zadovoljavaje Id-a, a ne Ega kako svi banalizuju, je proizvelo najveća zlodela u istoriji čovečanstva. Pripremajući se za pisanje ovog teksta prošao sam kroz mnoge radove, mnoga iskustva i dela filozofa. Jedna tema u koju sam se udubio i koju sam više puta iščitao i analizirao, me je potpuno porazila. Ta tema je psihopatija. Porazilo me je iščitavanje osobina po kojima možemo prepoznati psihopate jer sam u tom iščitavanju prepoznao dosta ličnosti koje na ovaj ili onaj način utiču na naše živote. Za psihopate se kaže da su „daltonisti za ljudska osećanja i društvene moralne vrednosti“. Karakteristično za njih je odsustvo savesti. Veliku konfuziju pravi to što psihopate imaju dosta osobina koje mnogi normalni ljudi smatraju poželjnim ili zavidnim.

I kada uvidimo da mnogi ljudi a naročito iz poslovnog okruženja imaju jasnu dijagnozu psihopatije čak i meni kao laiku je jasno i možemo da zaključimo da čak i nema toliko zla koliki je potencijal trenutno u ljudima.

Pretpostavka da dobro nadvlada zlo je prvo u spoznavanju samog sebe. Kada pobedimo subjektivnost i objektivno sebe ocenimo, možemo da pređemo na druge individue i njima pomognemo i ubrzamo saznanje o svojim ograničenjima. Potrebno je konačno da se prevaziđu razne teorije zavere, rasne netrpeljivosti, šovinizam i da se prizna da je i dobro i zlo u jednom i da je pitanje intelekta, edukacije i mentalne snage šta će pobediti.

Moja premisa je bila da dobro i zlo postoje na nivou jedinke i da to nije metafizička kategorija. Zaključak je da će uvek postojati, da jedno bez drugog ne može da postoji jer samo u odrazu svoje suprotnosti može se sagledati veličina. Klesanje neobrađenog kamena je dugotrajan i mukotrpan proces. Na tom putu mnogi padaju i odustaju. Nagrada je nedostižna jer savršen uglačan kamen ne postoji. Zadovoljstvo i čast je biti na tom putu i u tom lancu.

Brat A.M.

Loža "Slobodan Jovanović" Niš

Drugi stepen kao stepen putovanja

Priznajem da teme o kojima pišem još uvek biram tako da mi omoguće da sa sobom i pred vama iznova preispitam šta očekujem od masonerije i šta ona očekuje od mene. Tako je i ovaj tekst zapravo ogrtač u koji sam lukavo zaodenuo osvrst na već skoro dve godine otkako zajedno sa vama tragram za Svetlošću. Taj pogled duboko je ličan i fokusiran na to kako sada doživljam Ložu, bilo kao hram, bilo kao grupu ljudi. Probao sam da sagledam čemu sam se na do sada pređenom putu naučio, čega sam se odučio, kao i pravce svojih nadanja.

Iskrenost je uvek težak zadatak. Kako pred sobom, tako i pred Braćom. Nedostatak iskrenosti (namerno izostavljam reč neiskrenost koja ima negativan predznak) nije uvek posledica zle namere. Ona je često izraz straha, nesigurnosti ili nepoverenja u osobu koja stoji pred tobom. Baš tu vrstu neiskrenosti, možda i neke vrste introvertnosti (stvarne a ne manifestacione) počeo sam da iskorenjujem. Tekst koji sledi možda bude dokaz da mi dobro ide.

Ulazak u Ložu i vreme koje sam proveo u njoj kao učenik bili su ispunjeni jednom čudnom, ali većini ljudi potpuno svojstvenom, upotrebiću reč velikog Vladike, "Mješavinom". Sa jedne strane tu je bila nelagoda izazvana nepoznatim prostorom, ritualima i ljudima. Sa druge radoznalost i želja da sebe iskažem i predstavim na najbolji mogući način. A ćutanje koje ritual nameće, nije mi baš izgledalo kao najbolji način za to. To je prva stvar koju sam naučio. Da ćutim. I još bolje, da uživam u tome. Da u tom ćutanju često svodim misli na način za koji u profanom životu jednostavno nemam snage. Jer to nije pitanje vremena i mogućnosti već snage. Tremu, nervozu, zapravo (iskoristiću pravu reč) stres koji su pratili moj početni boravak u Loži, postepeno je zamenilo zadovoljstvo viđenja i razgovora sa braćom, razmišljanje o tekstovima odslušanim u Loži, znatiželjno otkrivanje detalja u ritualu. Ne sumnjam da su mnogi od vas prošli slične faze.

Ponovo sam pročitao svoju prvi rad iz tog vremena. Na sreću, deluje mi i dalje pristojno. Ipak mi sa ove distance iz tog teksta šljašti pomalo prenaglašena želja da se učenik posle šest meseci ćutanja konačno dokaže i pokaže pred ritualno ozbiljnim licima braće u Loži. Ima tu i nešto sujete na neka profana dostignuća. Čudan je to osećaj. Sa jedne strane shvatio sam da nema razloga za previše sujete (koja ima zatupljujuće dejstvo) i precenjivanja sebe zbog činjenice da sagledavam svet dalje od profanog nivoa. Uvideo sam da nisam toliko jedinstven u tome i da nas je više nego što sam slutio. Opet, na drugoj strani, već tada se začelo zrno ponosa zbog pripadnosti takvoj grupi ljudi. Odričem se sujete, a prihvatam ponos. Kao što rekoh na početku: Nešto učim, od nečeg se odučavam. Ne posipam se pepelom, već iskreno prepričavam ono što vidim u svom duhovnom retrovizoru.

Pomoćnički status u Loži mi prija od početka. Nema nelagoda koje su bile vezane za učenički period. Poznaješ braću, poznaješ hram, raduješ se radu.

Kada si gost u nekoj kući, teško je opustiti se u njoj, čak i uz najgostoprimljivije domaćine. Kada počneš da je osećaš kao svoju, u njoj je puno prijatnije. Tako sam doživeo razliku između učeničkog i pomoćničkog statusa. I rekao bih da je ta razlika više subjektivna i posledica dužeg vremena koje pomoćnici provedu u Loži, nego što je ritual objektivno nameće u njihovu korist. S druge strane, ako kuću doživljavaš kao svoju, a ja sam u status pomoćnika ušao sa tim osećajem kada je o Loži reč, onda se neizbežno rađa domaćinska odgovornost prema njoj. Rađa se sloboda da se pita, bude zainteresovan, možda nešto i popravi, ako je u granicama moći i ovlašćenja koje poseduješ. Ponavljam, ritual u tom smislu eksplicitno nije previše izdašan prema pomoćnicima, ali im na neki čudan i neizreciv način, implicitno daje slobodu preuzimanja

odgovornosti u granicama koje su sami odredili. A mera za preuzetu odgovornost je jedan od parametara koji mi pomaže da podelim ljude na mudre i one druge.

Kao pomoćnik ne sagledavaš više braću kao gomilu namrštenih lica u keceljama i lentama. S nekima se zbližiš više, sa nekima manje. Situacija, koja je potpuno normalna kao i u profanom životu, u kojem sam često bio ponosan (a ko nije) na intuiciju vezanu za prepoznavanje karakteristika osoba koje srećem. Ipak, druženjem sa vama postao sam bogatiji za iskustvo da prvi utisak često vara. Ono što je razlika u odnosu na profane socijalne običaje je neophodnost da se bude uz Brata na isti način, kako uz onog najbližeg, tako i uz onog drugog sa kojim si još uvek, figurativno rečeno na "Vi". (mada se ja još uvek borim sa problemom nepersiranja).

Konačno, tokom pomoćničkog staža u meni snažnije sazreva osećaj istinske, a ne deklarativne pripadnosti Loži. On se gradi, kao i četvrti stub u središtu hrama. Istovremeno, počeo sam da racionalno prihvatam činjenicu da naša zajednica, (kao ni jedna druga) nije savršena i da baš odatle crpi svoju suštinu zasnovanu na brušenju sebe same i pojedinaca koji je čine. Ovaj proces uporedio bih sa odrastanjem deteta. Jedan od prvih znakova dečjeg sazrevanja jeste svest o tome da porodica, koja nam je svima prvo poznato utočište od svih problema, ipak nije idealna. Sa druge strane, u svakom dobrom, pravom domu, probleme na koje imuna ni jedna zajednica ukućani znaju da prepoznaju. Čak i onda kada se pojedini članovi familije trude da problem ili sukob drže izolovanim između sebe i da zaštite ostatak ukućana, to je teško učiniti ako su odnosi u porodici poštenu i zdravi. A naša Loža čini mi se dobrom porodicom.

Brat N.C.

Loža "Slobodan Jovanović" Niš

